

1. Helhetlig klima- og miljøstrategi

UiO utarbeider i år en helhetlig klima- og miljøstrategi. Med denne strategien har vi et klart mål om å synkronisere og integrere de ulike relevante prosessene ved UiO, og vi vil styrke vår kraft til å nå våre ambisjoner.

UiO:Energi koordinerer prosessen for utarbeidelse av et forslag til en strategi, der direktør Vebjørn Bakken leder en faglig arbeidsgruppe oppnevnt av rektor. Gruppen vil denne våren utarbeide et utkast som oversendes universitetsledelsen sommeren 2021. Rektoratet vil invitere til et åpent arrangement i etterkant av sommerferien, i forbindelse med at et foreløpig forslag til strategi lanseres. Dette for å skape engasjement hos studenter og ansatte, og markere at UiOs nye viserektor for klima/miljø og tverrfaglighet, Mette Halskov Hansen, da er på plass.

Det er svært viktig for oss å få innspill til og medvirkning i det videre arbeidet med utkastet og den endelige utformingen av strategien. Vi ønsker åpenhet og debatt rundt strategien, og vil legge opp til en bred forankring i organisasjonen. Dette vil inkludere en åpen kanal for innspill fra ansatte og studenter, i tillegg til en formell høringsrunde og forankringsprosess, herunder i IDF, som ivaretar tjenestemannsorganisasjonenes medbestemmelse. Et endelig forslag til strategi blir gjenstand for formell behandling før forslaget behandles i universitetsstyret høsten 2021.

UiOs arbeidsgruppe for helhetlig klima- og miljøstrategi består av følgende medlemmer:

- Vebjørn Bakken, direktør UiO:Energi (leder av arbeidsgruppen)
- Beate Sjøfjell, professor, Institutt for privatrett, JU
- Brita Slettemark, avdelingsleder, Klimahuset, NHM
- Dag Hessen, professor/senterleder, Institutt for biovitenskap, MN
- Elin Lerum Boasson, førsteamanuensis, Institutt for statsvitenskap, SV
- Erik Knain, professor, Institutt for lærerutdanning og skoleforskning, UV
- Per Ditlef Frederiksen, professor, Institutt for arkeologi, konservering og historie, HF
- Sidsel Roalkvam, professor/senterleder, SUM
- Benedikte Marie Espeland, Universitetsstyrerepresentant, Studentparlamentet
- Jørgen Hammer Skogan, Universitetsstyrerepresentant, Studentparlamentet
- Eva Helene Mjelde, universitetsdirektørens stab

2. Status for institusjonelle tiltak for reduksjon av klimagassutslipp

Et første utkast til en konkret tiltaksplan for å redusere UiOs klimagassutslipp ble forelagt universitetsstyret den 3. desember 2019 (D-sak 1/8/19). Utkastet til tiltaksplan utgjorde en «ikke-uttømmende» liste over tiltak. Universitetsledelsen la vekt på at å gi organisasjonen stor grad av ansvar og myndighet lokalt, men med tydelige forventninger og føringer. Universitetsstyret ble orientert om status for arbeidet med tiltakene den 20. oktober 2020 (I-SAK 2/11/2020). En revidert tiltaksplan for å redusere UiOs klimafotavtrykk ble presentert for universitetsstyret den 8. desember 2020 (I-SAK 4/12/2020). Gjeldende tiltaksplan vil bli gjenstand for en ny gjennomgang når den helhetlige klima- og miljøstrategien foreligger. Dette for å sikre at vi da har en hensiktsmessig struktur og adekvate tiltak for operasjonalisering av den vedtatte strategien.

Vedlagt denne saken gis en oversikt over status for arbeid knyttet til de respektive tiltakene som ble forelagt universitetsstyret desember 2020 (vedlegg 1).

Overordnet kan vi ut i fra statusoversikten konstatere at UiO har iverksatt oppfølging på langt de fleste tiltak. I sum bidrar arbeidet til å øke sannsynligheten for at UiOs totale klimafotavtrykk reduseres, og til at vi på institusjonelt nivå stadig styrker vår evne til å gjøre klimavennlige valg.

Imidlertid erkjenner vi at vi kan og bør gjøre mer, og i et høyere tempo. Videre at en nødvendig intensivering av endringstakten avhenger av en omforent strategi og målsettinger som enda tydeligere gir dette arbeidet prioritet og nødvendige ressursallokering. Videre skal vi sikre et godt kunnskapsgrunnlag for å foreta prioriteringer, samt en styrket systematikk og planmessighet i det videre oppfølgingsarbeidet.

Som et supplement til den vedlagte oversikten over status for arbeidet med konkrete tiltak, gis det i det følgende et kort sammendrag om status på vesentlige områder.

Innkjøp, forbruk og gjenbruk

I forrige periode ble det gjort store forbedringer når det gjelder å stille tydeligere miljøkrav til våre leverandører, vektlegge miljøfaktorer i anbudskonkurranser, samt gjennom å utarbeide veiledere og sjekkliste til bruk i anskaffelser. Generelt opplever vi et stort engasjement ved enhetene, og at det flere steder er tatt aktive, lokale grep for grønnere drift. Vi registrerer en klart økende etterspørsel etter virkemidler, veiledning og kompetanse for å kunne finne og velge miljøvennlige alternativer hva gjelder både produkter og tjenester.

Krav til fossilfri transport og energieffektive transportløsninger fra eksterne leverandører, er innarbeidet i UiOs anbudsprosesser og standardkontrakter. UiO har våren 2021 implementert reviderte prinsipper og etiske retningslinjer for anskaffelser som tydeliggjør ansvar for å redusere klimaavtrykket. I reviderte prinsipper inngår det blant annet å vurdere standardkrav for innhenting av klimadata fra leverandørene, samt å tydeliggjøre ansvar hos ledere med fullmakt til å godkjenne bestillinger.

UiO har i januar sluttet seg til «10 prinsipper for grønt innkjøpsvett» utviklet av Skift - Næringslivets klimaledere: <https://www.gronneinnkjop.no/>

Prinsippene skal ivareta en positiv påvirkning på klima, miljø og mennesker gjennom innkjøp, og skape grønn konkurransekraft. Prinsippene er innarbeidet i UiOs retningslinjer for arbeid med anskaffelser.

Samtlige tiltak i revidert plan av relevans for anskaffelser, er per mai innarbeidet i en oppfølgingsplan i regi av Seksjon for innkjøp. Seksjonen har gjennomført kompetansehevende tiltak internt for å styrke sin kompetanse for å bistå enhetene målrettet med bærekraftige innkjøp og i anskaffelsesfaglige spørsmål knyttet til miljø og klima. Det er videre gjort et godt arbeid for å operasjonalisere tiltakene i konkrete aktiviteter og beskrive måltall for de ulike tiltakene. Tiltakene og prioritering av disse er presentert i Forum for anskaffelsesrådgivere, der også deltakere fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) deltok med innspill og råd for det videre arbeidet. Tiltakene er også presentert i SKIFT-nettverket.

Som styret er kjent med, har det vært et ressurskrevende første halvår knyttet til overgangen til nytt økonomi- og bestillingssystem. Dette har påvirket den administrative kapasiteten både sentralt og lokalt, og vi har ikke hatt den fremdriften vi har ønsket på flere områder.

Reiser og transport for ansatte, studenter og gjester

Universitetsstyret vedtok i desember 2019 at administrasjonen bes legge til grunn en ambisjon om 10 pst. CO₂-reduksjon knyttet til flyreiser for 2020. Som effekt av pandemien er UiOs flyreisevirksomhet for ansatte og inviterte gjester redusert med 86 % sammenliknet med 2019.

Oversikten under viser flyreiser bestilt via Egencia i kilometer for de ulike fakultetene og øvrige enheter ved UiO. Flyreiser bestilt via Egencia er antatt å utgjøre ca. 75% av UiOs totale flyreiser.

Enhet	2019			2020		
	km	Årsverk	km/årsverk	km	Årsverk	km/årsverk
TF	1 430 013	61	23 374	131 604	59	2 234
JUR	4 218 409	264	16 003	667 768	273	2 449
HF	11 258 000	786	14 325	1 480 078	742	1 994
MN	20 104 832	1 629	12 344	2 738 935	1 653	1 657
OD	1 036 643	302	3 429	154 455	300	514
SV	4 284 376	596	7 185	554 992	612	906
UV	3 262 784	363	8 986	387 889	385	1 008
MED	10 942 973	1 234	8 866	1 977 226	1 260	1 570
EA	49 848	229	217	11 785	230	51
USIT	592 411	221	2 682	33 610	236	142
LOS	969 031	307	3 152	170 970	301	567
NHM	2 926 310	146	19 994	499 375	149	3 350
KHM	993 009	179	5 551	87 366	211	414
UB	387 054	168	2 300	30 684	161	191
Enheter under styret*	2 155 843	82	26 361	184 870	85	2 181
90100 – eksterne**	2 617 989	N/A		161 052	N/A	
Sum	67 229 525	6 595		9 272 659	6 666	

* Inkluderer SUM, STK, UiO: Energi, UiO: Livsvitenskap, Den internasjonale sommerskolen, Appollon, Uniforum.

** Reiser for personer uten ansettelsesforhold ved UiO.

Basert på de foreløpige innspillene til vår helhetlige klima- og miljøstrategi, registrerer vi en endret bevissthet og en tydelig motivasjon og vilje til endring blant ansatte og studenter knyttet til reisevirksomhet. Overgangen til digitale plattformer under pandemien har gitt oss erfaringer og alternativer som vil gi varige endringer i vår reiseaktivitet.

Det må imidlertid igjen presiseres at det hverken er ønskelig eller mulig å erstatte alle fysiske møteformer og -plasser med digitale løsninger. Våre miljøer må vurdere hvilke møte- og

interaksjonsformer som er egnet og optimale for ulike formål, og hvordan relasjoner og samarbeidsarenaer kan bygges og utvikles basert på en større bredde av virkemidler og verktøy.

Det er for øvrig et hovedprinsipp i eksisterende retningslinjer for tjenereiser ved UiO at hensyn til miljø og bærekraft skal søkes ivaretatt ved planlegging og ved gjennomføring av reisen. Før en reise foretas, skal ansatte vurdere nøye om reisen er nødvendig og om den kan erstattes med telefon/videomøter eller liknende. Der reise vurderes som nødvendig, skal annet transportmiddel enn fly vurderes.

UiO ønsker videre å redusere klimafotavtrykket fra studenter og ansattes mobilitet gjennom ulike tiltak som bidrar til at flere transporterer seg til, fra og på campus på en miljøvennlig og helsefremmende måte. Arbeidet med mobilitetsplanen er startet opp med omfattende kartlegging og undersøkelser, og tiltak er utarbeidet. Av hensyn til pandemien og dennes begrensninger blant annet for offentlig transport, er ferdigstilling planlagt våren 2022. Tiltakene har til hensikt å skape insentiver til og gode fasiliteter for miljøvennlig mobilitet.

Bygg og eiendom

Arbeid for klima og miljø er systematisk ivaretatt i UiOs eiendomsvirksomhet gjennom en egen miljø- og klimastrategi vedtatt av universitetsstyret i juni 2017. Miljø- og klimastrategien for UiOs eiendomsvirksomhet setter mål og identifiserer tiltak innen totalt ni områder, der fremdrift blir presentert i en årlig miljørapport. Miljørapport for 2020 legges frem for universitetsstyret høsten 2021.

De ni områdene er:

- Klimagassreduksjon
- Redusert og fornybar energibruk
- Miljøvennlig transport
- Avfallsreduksjon og økt sortering
- Miljøriktig material- og ressursbruk
- Innkjøp som miljø- og klimadrivere i eiendomsvirksomheten
- Effektiv arealforvaltning for økt miljøeffekt og trivelig arbeidsmiljø
- Miljøeffektiv bygningsmasse
- Miljøeffektive og miljøskapende utearealer

Målet om 25 % energireduksjon er nå nådd for de største bygningene, noe som utgjør en årlig reduksjon på drøyt 39 mill kWh sammenliknet med forbruket i 2016. Akkumulert kostnadsbesparelse i perioden 2017 – 2020 er på ca 89 millioner kroner. Siden 2015 har UiO også redusert den samlede arealbruken med 6000 kvm. Dette til tross for økt aktivitet, blant annet med tilskudd av flere sentre for fremragende forskning og utdanning.

UiOs eiendomsavdeling jobber videre med sertifisering og miljøstandarder for bygg- og vedlikeholdsprosjekter. Siden masterplan 2015 har det vært en stor utvikling på sertifiseringsområdet, og vi foreslår i masterplan 2021 å åpne for å benytte et bredere spekter av miljøstandarder. På bakgrunn av prosjektenes egenart, bør vi velge den standarden som er best egnet for det aktuelle prosjektet. På denne måten får alle prosjekter som UiO gjennomfører en optimal miljø-, klima- og energiløsning som er tilpasset det enkelte prosjektet, uansett størrelse.

UiO ser også stort potensiale i videre arbeid innen Bygg-IT, ved samkjøring av arbeider og valg rundt Bygg-IT og IoT (Internet of Things). Med Bygg-IT forstås all automasjon, sensorikk og IT systemer som brukes til drift, vedlikehold, overvåkning, kontroll og prosjektering av UiOs

eiendomsmasse. Her ser vi potensielt store gevinster innen energieffektivitet, lavere vedlikeholdskostnader, mer optimal utnyttelse av fagressurser og bedre prosjektering.

En kartlegging av basislinje for biologisk mangfold er igangsatt. Gjennom målrettet drift og fokus på utearealenes betydning for økosystemtjenester har vi et godt utgangspunkt for å oppfylle mål om å fremme miljø og biologisk mangfold. Vi har fokus på å ivareta og legge til rette for biologisk mangfold, utvalgte naturtyper og truede arter. Vi legger også til rette for fullstendige kretsløp for biologisk materiale ved behandle og tilbakeføre biologisk parkavfall der det er mulig.

Den totale avfallsmengden i 2020 var halvert sammenliknet med året før, i all hovedsak på grunn av smittevernsrestriksjoner, stengte bygninger og fasiliteter. Sorteringsgraden for 2020 lå på 69%. Sorteringsgraden for 2021 per mai ligger på 68%. For å øke sorteringsgraden og materialgjenvinningsgraden må vi legge en økt innsats i informasjon rettet direkte mot ansatte og studenter.

3. Status for UiOs klimagassregnskap

Vårt arbeid for å videreutvikle UiOs klimagassregnskap er svært viktig. Gjennom metodiske forbedringer og økt kvalitet på data vil vi gjøre regnskapet til et tillitsvekkende og godt styringsverktøy, som vi ønsker at skal bidra til økt kunnskap og åpenhet om våre aktiviteter miljøpåvirkning. UiO har i vår engasjert Asplan Viak AS, som bisto under utarbeidelsen av klimagassregnskapet for 2018 og 2019, til også å utarbeide regnskapet for 2020.

Klimagassregnskapet for 2018 var komplett, mens regnskapet for 2019 er å betrakte som foreløpig da det kun baseres på økonomiske data. For at de årlige regnskapene skal være sammenliknbare, er det inngått en avtale med Asplan Viak om ferdigstilling av klimagassregnskapet for 2019 samt tilsvarende regnskap for 2020. Regnskapene legges frem for universitetsstyret høsten 2021.

Vedlegg:

- Status for arbeid for redusert klimafotavtrykk - per 18. mai 2021

Status for arbeid med tiltak for redusert klimafotavtrykk - per 18. mai 2021

En revidert tiltaksplan for å redusere UiOs klimafotavtrykk ble forelagt universitetsstyret den 8. desember 2020 (I-SAK 4/12/20). Tiltakene fremgår av punktene under, med en påfølgende beskrivelse av status for oppfølging av de respektive tiltakene.

I. Bygg og eiendom, inkludert energi

UiO skal:

- **Videreføre det pågående arbeidet for å oppnå maksimal grad av energieffektivisering, blant annet ved en helhetlig gjennomgang av energieffektive løsninger både i eksisterende bygninger og i nye byggeprosjekter (eks. bergvarmepumper, solceller, solfangere, ventilasjonsanlegg med høy virkningsgrad på varmegjenvinning mv.).**

***Status:** Målet om 25 % energireduksjon er nå nådd for de største bygningene, noe som utgjør en årlig reduksjon på drøyt 39 mill kWh sammenliknet med forbruket i 2016. Akkumulert kostnadsbesparelse i perioden 2017 – 2020 er på ca 89 millioner kroner. Siden 2015 har UiO også redusert den samlede arealbruken med 6000 kvm. Dette til tross for økt aktivitet, blant annet med tilskudd av flere sentre for fremragende forskning og utdanning. I masterplan 2021 foreslår vi å åpne for å benytte et bredere spekter av miljøstandarder. På bakgrunn av prosjektenes egenart, velges den standarden som er best egnet det aktuelle prosjektet. På denne måten får alle prosjekter som UiO gjennomfører en optimal miljø-, klima- og energiløsning som er tilpasset det enkelte prosjektet, uansett størrelse.*

UiO ser også stort potensiale i videre arbeid innen Bygg-IT, ved samkjøring av arbeider og valg rundt Bygg-IT og IoT (Internet of Things). Med Bygg-IT forstås all automasjon, sensorikk og IT systemer som brukes til drift, vedlikehold, overvåkning, kontroll og prosjektering av UiOs eiendomsmasse. Her ser vi potensielt store gevinster innen energieffektivitet, lavere vedlikeholdskostnader, mer optimal utnyttelse av fagressurser og bedre prosjektering.

-
- **Tilrettelegge for å foreta spesifikke målinger av energiforbruk før og etter gjennomføring av større rehabiliteringsprosjekter.**

***Status:** Klima- og miljømål for prosjekter er fortsatt gjeldende: nesten nullenergi, BREEAM Excellent og reduksjon i klimagassutslipp. For Eilert Sundts hus er det gjennomført en kartlegging av energiforbruk før start av rehabilitering og dette blir sammenlignet med energiforbruket etter at rehabiliteringen er avsluttet medio 2022. EA vil kunne måle effekten 1 år etter avsluttet rehabilitering, medio 2023.*

-
- **Videreføre arbeidet for å sikre fossil- og utslippsfrie byggeplasser, samt løpende vurdere stille kontraktkrav til bruk av klimaregnskap som styringsverktøy i det enkelte byggeprosjekt.**

***Status:** Oslo kommune gir tydelige føringer for fossilfrie byggeplasser, i første omgang i forbindelse med godkjenning av nye reguleringsplaner. I UiOs byggeprosjekter tilstrebes det bruk av utslippsfritt utstyr der kostnadene er forsvarlige og slikt utstyr er tilgjengelig.*

-
- **Videreføre arbeidet der det i hvert større bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal gjøres vurderinger for valg av mest hensiktsmessige sertifiseringsordning for bærekraft.**

***Status:** Siden masterplan 2015 har det vært en utvikling på sertifiseringsområdet. Domus Juridica ble sertifisert til BREEAM Excellent, mens det i forbindelse med rehabiliteringen av Brøgger's hus er besluttet å benytte sertifiseringsnivået BREEAM In-Use. For Klimahuset er det valgt en kombinasjon*

av ZEB-sertifisering for nullutslippsbygg (Zero Emission Buildings) og FutureBuilt. I masterplan 2021 foreslår vi å åpne for å benytte et bredere spekter av miljøstandarder. På bakgrunn av prosjektenes egenart, velges den standarden som er best egnet det aktuelle prosjektet. På denne måten får alle prosjekter som UiO gjennomfører en optimal miljø-, klima- og energiløsning som er tilpasset det enkelte prosjektet, uavhengig av størrelse.

-
- **Gjennomføre en kartlegging av UiOs parkareal for å sikre basislinje for biologisk mangfold, som ledd i arbeidet for å øke og overvåke biomangfoldet.**

Status: Kartlegging av basislinje for biologisk mangfold er igangsatt. Kartleggingen utføres i to faser, der Del 1 omfatter en kvantitativ registrering og del 2 en kvalitativ registrering. Del 1 består i en sammenstilling av innsamlet og registrerte data, og ble gjennomført høsten 2020. Del 2 er en mer kompleks og omfattende registrering som tar sikte på å etablere en kvalitativ basislinje. Et prosjektmandat for denne er under utarbeidelse våren 2021.

-
- **Videreføre høyt fokus på bærekraftig drift av parker og uteområder, blant annet med hensyn til vannforbruk, treplanting, fossilfrie maskiner mv.**

Status: Gjennom målrettet drift og fokus på utearealenes betydning for økosystemtjenester har vi et godt utgangspunkt for å oppfylle mål om å fremme miljø og biologisk mangfold. Det totale utearealet er på nærmere 310 000 m². UiOs parkanlegg består av over 112 000 m² med gress, der 1/4 vokser fritt uten å bli klippet av hensyn til å fremme biomangfold. Videre har UiO 1700 trær og et stort mangfold av vekster og blomster, som pleies uten bruk av plantemidler som inneholder giftstoffer. Parkseksjonen har over flere år sørget for å ivareta og legge til rette for biologisk mangfold, utvalgte naturtyper og truede arter. Det legges også til rette for fullstendige kretsløp for biologisk materiale ved behandle og tilbakeføre biologisk parkavfall der det er mulig. Eksempler på tiltak er knusing av løv på plener som gjødsling og flising av kvist til ugrasdekke i buskfelt.

-
- **Gjennomføre et arbeid for å analysere takene på UiOs bygninger, som utgangspunkt for å vurdere muligheter for å bruke takflater til energiproduksjon eller som grønne arealer.**

Status: Ikke igangsatt.

-
- **Fortsette arbeidet for å ytterligere øke kildesorterings- og materialgjenvinningsgraden, redusere volumet av avfall, samt for miljømessig forsvarlig avhending av materialer og utstyr.**

Status: Grunnet stengt campus store deler av 2020, ble avfallsmengden redusert med tilnærmet 50% sammenliknet med 2019. Sorteringsgraden for 2020 var på 69 %. Sorteringsgraden for 2021 per mai ligger på 68%. For å øke sorteringsgraden og materialgjenvinningsgraden kreves det en innsats med mer informasjon rettet direkte mot ansatte og studenter samt for ytterligere tilrettelegging av informasjon/skilting på renovasjonspunkter/sorteringsstasjoner. Samarbeid om optimalisering av renovasjonsløsning mtp logistikk, hentefrekvenser, fraksjoner og utstyr følges opp overfor renovasjonsleverandør.

-
- **Fortsette arbeidet for en fossilfri kjøretøypark.**

Status: Siden 2020 er ytterligere 4 av Eiendomsavdelingens dieselbiler erstattet med elbiler. Av 23 biler er nå 15 av disse elektriske. I alle anbud der det vil bli benyttet kjøretøy, stilles det tildelingskrav til fossilfri transport.

- **Implementere mobilitetsplan for å bidra til at flere studenter, ansatte og gjester transporterer seg til, fra og på campus på en miljøvennlig og helsefremmende måte.**

Status: Arbeidet med mobilitetsplanen er startet opp med omfattende kartlegging og undersøkelser, samt tiltakslistene. Planlagt ferdigstilling våren 2022. UiO har for øvrig siden 2009 en elbil-pool tilgjengelig for UiOs ansatte. El-bilene kan benyttes for reiser i arbeidstiden og kan også leies for privat bruk.

II. Innkjøp, forbruk og gjenbruk

UiO skal:

- **Tydeliggjøre vårt ansvar for å redusere klimaavtrykket gjennom implementering av reviderte prinsipper for anskaffelser (våren 2021). I forslag til reviderte prinsipper inngår det blant å tydeliggjøre ansvar hos ledere med fullmakt til å godkjenne bestillinger.**

Status: Reviderte prinsipper og etiske retningslinjer for anskaffelser ble vedtatt av universitetsstyret 9. mars 2021 (V-SAK 3/2/2021) og er nå implementert.

- **Styrke ansatte og innkjøperes mulighet til å gjøre miljøvennlige valg ved bestilling av mat og bevertning, produkter og tjenester, gjennom god veiledning og informasjon ved gjennomføring av en bestilling. Herunder eksempelvis vurdering av om behovet kan dekkes ved gjenbruk eller ved et mindre volum, anbefaling av miljøvennlige produkter, samt veiledning om vegetariske alternativer ved bestilling av mat.**

Status: Ivaretas gjennom regelmessig informasjon og oppdateringer gjennom faste møtefora og nettverk for anskaffelsesrådgivere, innkjøpere og ledere. Miljømerking av produkter er innarbeidet i UiOs bestillingssystem (eksempelvis vegetariske produkter og produkter med miljøvennlig emballasje). Strengere krav til miljøprofilen til leverandørene (inkl. SiO) ivaretas både i eksisterende kontrakter med leverandører, samt ved inngåelse av rammeavtaler. UiOs avtalekatalog utvikles slik at alle innkjøpere får informasjon om hvordan man kan handle mest mulig miljøvennlig på den aktuelle avtalen. Videre vurderes mulighetene for «green nudging»/dulting i ny bestillingsløsning. «Dulting» innebærer virkemidler for å påvirke forbrukeratferd, for eksempel å merke miljøvennlige alternativer som anbefalte produkter i bestillingssystemet.

UiO er videre i gang med tiltak for å redusere UiOs totale utskriftsvolum med 50 %. Tiltakene er beregnet å gi en reduksjon av klimaavtrykk på 40-50%, med 25-30% kostnadsreduksjon. Status per mai er at USIT arbeider med kartlegging av maskinpark ved UiO og kriterier som skal legges til grunn for implementering.

- **Øke godkjenneres og lederes miljøbevissthet gjennom kunnskapsheving for innkjøpere lokalt og sentralt, samt gjennom regelmessige relevante oppdateringer og dialog mellom Seksjon for innkjøp og enhetene.**

Status: Gruppe for samfunnsansvar ved Seksjon for innkjøp, LOS, bistår alle enheter i anskaffelsesfaglige spørsmål knyttet til blant annet miljø og klima og bærekraftige innkjøp. Ivaretas gjennom regelmessig informasjon og oppdateringer gjennom faste møtefora og nettverk for anskaffelsesrådgivere, innkjøpere og ledere. Videre gjennom kurs og arrangement. Det vil bli rapportert på antall gjennomførte kompetansehevende tiltak

UiO er medlem av en rekke relevante nettverk, deriblant Initiativ for etisk handel, Svanens Innkjøpernettverk og SKIFT, og deltar i arbeidet med innkjøpsstandard hos Standard Norge.

- **Sikre en høyere bevissthet rundt vekting av miljøhensyn i anskaffelser gjennom krav om å protokollføre en begrunnelse dersom slik vekting unnlates.**

Status: Dette vil bli innarbeidet i revidert mal for protokoll i løpet av høsten 2021.

- **Øke omfanget av gjenbruk og bidra til styrket sirkulærøkonomi gjennom å 1. videreutvikle interne gjenbruksordninger for inventar og utstyr, 2. utrede muligheten for rammeavtale(r) med leverandører i det sirkulære markedet, og med dette kunne kjøpe eller leie brukt inventar og utstyr, samt levere eller videreselge overskuddsmøbler og utstyr til leverandører i det sirkulære marked.**

Status: Eiendomsavdelingen lagt til rette for økt gjenbruk ved å samle møbler som kan gjenbrukes. I brukerutstyrsprosjektet for Livsvitenskapsbygget er det lagt til grunn gjenbruk av vitenskapelig utstyr for virksomheten med forutsetning om gjenbruk av eksisterende vitenskapelig utstyr på opp mot 80%. Union Blindern ble møblert med restaurerte gjenbruksmøbler da det ble rehabilitert i 2020. Et annet ferskt eksempel på gjenbruk er pågående restaurering av møteromsmøbler i Lucy Smiths hus. En del eldre inventar og –møbler er imidlertid spesialtilpasset sitt opprinnelige formål og/eller fysiske plassering, og vil ikke alltid egne seg for gjenbruk uten omfattende ressursbruk.

Gjeldende lovverk er per i dag til hinder for å gi bort overskuddsmøbler og –utstyr. Instruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører staten, er fra 1993 og ikke tilpasset dagens fokus på sirkulærøkonomi. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har etablert et nettverk som skal gi innspill til endringer i lovverket. UiO vil tilpasse våre ordninger så snart det blir mulig.

Seksjon for innkjøp, LOS, har pågående en vurdering av aktuelle rammeavtaler i det sirkulære markedet.

- **Øke levetiden på møbler, inventar og utstyr: ved nyanskaffelser vektlegge kvalitet/holdbarhet, mulighet for vedlikehold og reparasjon, samt bruk av gjenvinnbare materialer.**

Status: Ivaretas gjennom oppfølging av enhetene. Levetidsvurdering implementeres som et fast punkt i oppstartsmøte for planlegging av hver anskaffelsesprosess hvor det er aktuelt. Det vil utarbeides standardkriterier knyttet til levetid for områder der det ikke finnes Svanemerkede produkter.

- **Etablere rutiner som sikrer regelmessig innsamling IT-utstyr, mobiltelefoner, Ipader etc som er ødelagt eller ikke (kan) brukes. Dette for å sikre økt gjenbruk og/eller gjenvinning av komponenter som krever ikke fornybare – og dermed verdifulle – ressurser.**

Status: Rutiner er etablert, henholdsvis for avhending av brukt IT-utstyr og for avhending og gjenbruk av lagringsmedia og annet utstyr. UiO inngikk i 2019 avtale som dels sørger for sikker avhending av IT-utstyr og mobiltelefoner som ikke kan brukes, og dels forlengte levetiden gjennom å videreselge utstyr til nye eiere – dette mot tilbakeføring av en andel av restverdien til UiO. I avtalen inngår videre at utstyr som ikke lenger har bruksverdi, resirkuleres gjennom ISO14001-sertifiserte partnere.

- **I samarbeid med SiO og studentene se på hvordan UiO kan legge til rette for ordninger for gjenbruk for UiOs studenter, eksempelvis gjennom å legge til rette for brukbutikk(er) og/eller reparasjonsverksteder.**

Status: Reparasjonsverkstedet for sykler på Blindern, Bike Kitchen, måtte dessverre avvikles i 2020 med bakgrunn i at lokalene var lite egnet og at sambruken med en SiO-kantine ikke ga ønsket effekt. Det er etablert tilsvarende tilbud på flere av SiOs studentbyer.

- **Bruke relevante anskaffelser til å opparbeide dybdekunnskap om miljøaspekter. Dette gjennom å velge ut enkelte anskaffelser der miljø er et særlig relevant aspekt, og gå i dybden på miljøspørsmålet, i et samarbeid med forskermiljøer og gjennom innhenting av ekspertkunnskap.**

Status: Planlagt ivaretatt gjennom å identifisere egnede avtaler og opprette dialog med forskningsmiljøer, oppdragsgivere og eventuelt andre aktører.

- **Utarbeide standardkrav/kriterier for reduksjon av utslipp i anskaffelser f. eks der transport er en vesentlig del av avtalen. Eksempelvis ved å bruke transportmetode og transportavstand som tildelingskriterium.**

Status: Forslag til standardkrav og -kriterier er under utarbeidelse.

- **Legge livssyklus kostnader til grunn i flere anskaffelser. Ved å i større grad inkludere kostnader for vedlikehold/service, reservedeler, avhending etc vil klimavennlige produkter bli mer konkurransedyktige.**

Status: Å bruke livssyklus kostnader som en del av priskriteriet i flere anskaffelser vil bli fulgt opp i det videre arbeidet.

- **Stille krav i relevante leverandøravtaler til datakvalitet (primærdata og sekundærdata) og rapportering slik at data kan benyttes i klimagassregnskapet på en ressurseffektiv måte.**

Status: Forslag til standardkrav og -kriterier utarbeides i forbindelse med videre utvikling av UiOs klimagassregnskap.

- **Redusere miljørisiko ved kjøp, bruk og avhending av kjemiske stoffer gjennom å ferdigstille UiOs pågående prosjekt for kjemikalistyring.**

Status: Det har det siste året vært en svært positiv utvikling på kvaliteten av stoffkartoteket. Dette er nødvendig for å kunne vurdere hvorvidt kjemikaliene som er i bruk er helse- eller miljøskadelige etter dagens standard. De aller fleste sikkerhetsdatabladene som var utgått har blitt erstattet eller fjernet. Gjennomsnittsalderen på de øvrige databladene har gått ned. Andelen datablader med forenklet innlegging er også redusert. Med forbedret kvalitet i stoffkartoteket har UiO en god oversikt over kjemikaliebruk og hvilke risikoer denne medfører.

- **Bidra til mer effektiv og høyere ressursutnyttelse av forskningsinfrastruktur, både nasjonalt og internasjonalt, gjennom å i 2021 pilotere og implementere delingsystemet Bookitlab for forskningsinfrastruktur, altså et felles faktura- og bookingsystem for forskningsinfrastruktur.**

Status: Bookitlab er under implementering og går i produksjon etter sommeren 2021.

III. Reiser, møter og opphold

UiO skal:

- Sikre at alle enheter bidrar til at UiO samlet sett signifikant reduserer antall personkilometer med fly.

Status: Videre oppfølging avventes til vedtak av konkrete klimamål for UiO frem mot 2030.

Flyreiseaktiviteten for 2020 var redusert med 84 % sammenliknet med 2019, noe som all hovedsak skyldes pandemien.

- Øke datakvalitet og videreutvikle rapporter for flyreiser, for å måle reduksjon over tid og som grunnlag for å identifisere nye og flere tiltak for å legge til rette for miljøvennlige alternativer til flyreiser.

Status: Pågående dialog og oppfølging overfor ny reiseleverandør, Bergh-Hansen, fra 2021.

- Videreutvikle fasiliteter, verktøy og brukerstøtte for digitale møteplasser og for hybrid undervisning, samt utarbeide en plan som konkretiserer tiltak og kostnader knyttet til å forbedre kvaliteten på området.

Status: Det har generelt i 2020 og så langt i 2021 vært lagt ned et betydelig arbeid i utvikling av AV- og undervisningsstøtte for digital undervisning, opptak og publisering av forelesninger.

To eksempler: 1. Prosjekt AV for Hybridundervisning er godt i gang, og vil også legge til rette for understøtting generelt på digitalundervisning. Prosjektets formåler å heve kvalitet på AV-tjenestene for hybrid undervisning gjennom standardisering basert på underviseres behov. 2. Prosjekt AV for hybridmøtet har startet opp og vil vare ut 2021. Hybridmøter har digitale komponenter, men til forskjell fra heldigitale møter er det også deltakere til stede i ett eller flere møterom. Formålet er å heve kvalitet på AV-tjenestene i møterom for gjennomføring av hybride møter. Formålet oppnås ved å tilby en ny AV-standard forankret i brukernes behov, forbedre dokumentasjonen for møterom og programvare, etablere oppgraderingsplan og heve kompetansen hos brukerne.

- Vurdere tverrfaglig prosjekt for å videreutvikle fasiliteter for digitale konferanser og større arrangementer.

Status: Vurderes i sammenheng med UiOs pågående arbeid for å utvikle formidlingsarenaer og digitale produksjoner i Oslo sentrum.

IV. Kommunikasjon, kultur og atferd

UiO skal:

- Etablere en kommunikasjonsplan for å styrke det kollektive eierskapet for grønn omstilling gjennom økt bevisstgjøring og oppmerksomhet i lederfora, i nettverk og andre interne fora.
- Synliggjøre og dele historier og eksempler på tiltak for grønn omstilling og miljøvennlig drift.

Status: Det er utarbeidet en kommunikasjonsplan for UiOs arbeid med klimakutt (drift) og ny og helhetlig klima- og miljøstrategi. Et sentralt grep er å integrere bærekraft og klima systematisk inn i UiOs strategiske kommunikasjonsarbeid og kommunikasjonsaktiviteter i sentrale kanaler som nett, media, podkast etc. Det er produsert en rekke podkaster og aktuelt saker om relevante temaer og oppdateringer. Sentralt vil også være å synliggjøre og dele historier om beste praksis og hva som må gjøres for å nå målene både overfor interne og eksterne målgrupper. Vi har høstet gode erfaringer med store strømmemøter det siste året, både til ren formidling, men også til større møter med ulik grad av involvering. Vi ser at dette kan erstatte mye reisevirksomhet framover. Et grep er derfor å

utvikle våre formidlingsarenaer, for eksempel i Domus Bibliotheca med gode tekniske muligheter for flerbruk.

-
- **Sikre at ledere og ansatte holdes regelmessig oppdatert om mulighetene for å foreta klimavennlige valg i hverdagen, og sikre erfaringsdeling om praktiske løsninger innen grønn omstilling og miljøvennlig drift.**

Status: Ivaretas i overordnet kommunikasjonsplan, samt gjennom nettverk og fora i regi av eksempelvis ØVA v. Seksjon for innkjøp, USIT og EA.

-
- **Vurdere etablering av en klima- og miljøpris for ansatte, studenter og/eller enheter som har utmerket seg ved å bidra til å redusere miljø- og klimaavtrykket.**

Status: Avventes for nærmere vurdering når helhetlig klima- og miljøstrategi foreligger.

-
- **Inkludere bærekraftsperspektiv i introduksjonsprogram for ledere og ansatte, samt i relevante rollebeskrivelser.**

Status: UiO har et pågående arbeid for utvikling av introduksjonsprogram, der relevant informasjon fra eksisterende strategier og tiltaksplaner inkluderes. Informasjon om UiOs eksisterende arbeid for miljø og bærekraft inngår per nå i den nettbaserte informasjonspakken til nyansatte ved UiO. Informasjonspakken oppdateres og videreutvikles når helhetlig klima- og miljøstrategi er på plass.

-
- **Motivere ansatte og studenter til å komme med ideer og forslag til tiltak som kan redusere UiOs klimafotavtrykk.**

Status: Vil i første omgang ivaretas via høringsprosessen knyttet til helhetlig klima- og miljøstrategi høsten 2021.